

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Stavanger, 13.11.09

Høringsinnspill – forslag til forskriftsendringer knyttet til eksport av fisk og fiskevarer

Stiftelsen Norconserv (SNC)* viser til mottatt høringsbrev og høringsnotat av 2. november d.å., hvor Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) foreslår endringer i forskriftene knyttet til eksport av fisk og fiskevarer. SNC er i dag ansvarlig for innkreving av hermetikkavgiften. Styret består av 3 medlemmer fra industribedrifter, 1 fra NNN og 1 fra fiskesalgslagene. Industrirepresentantene som er, og har vært, med i styret kommer fra videreforedlingsbedrifter av norsk sjømat, enten innen hermetikk, kjølt eller røkt.

SNC har følgende kommentarer til forslaget:

Vedr pkt 2.1 Harmonisering av markedsavgiften.

Økning av markedsavgiften til 0,75 prosent av fob-verdien av fisk og fiskevarer

Forslaget innebærer at markedsavgiften økes for en rekke produkter, inklusive bearbeidede fiskevarer, fra dagens 0,2% til 0,75% markedsavgift av fob-verdien. Samtlige fisk og fiskeprodukter vil i hht FKD sitt forslag få en samlet eksportavgift på 1,05%, inklusive FoU-avgiften.

Dette er en uakseptabel økning i avgiftsnivået for en svært konkurranseutsatt norsk bearbeidingsindustri og en uakseptabel kort frist for iverksetting av avgiftsøkningen.

Følgende argumenter fremføres:

- 1) Den generiske markedsføring som blir gjort av Eksportutvalget for Fisk har i svært liten grad tilfalt viderefordelingsbedrifter i Norge. En økning av denne vil ikke bli oppfattet positivt. En avgiftsøkning vil svekke mulighetene for markedsrettede tiltak i regi av enkeltbedrifter i næringen. Det bør være et mål med økte markedsaktiviteter utført av selskapene selv samt større produktdifferensiering, noe som igjen kan gi økte inntekter for en samlet næring. Økte offentlige avgifter kan svekke en slik utvikling.
- 2) SNC reagerer sterkt på at avgiftsnivået for bearbeidede varer foreslås økt til samme nivå som ubearbeidet vare. Dette representerer en kraftig merkostnad for produkter som allerede har høy toll ved eksport til en rekke markeder, spesielt EU. Forslaget vil ytterligere være med å undergrave norsk videreforedling av fisk/sjømat beregnet for

det utenlandske markedet. Vi legger her til grunn at 3 norske hermetikkfabrikker ble avviklet i 2008. To ble flyttet til EU: Stabburet flyttet sin hermetikkproduksjon til Sverige og King Oscar flyttet all sin sardinproduksjon til Polen, mens én ikke fant det formålstjenlig å fortsette. Dette medførte at nærmere 200 arbeidsplasser forsvant, i hovedsak kvinnearbeidsplasser. Dette gagnar ikke en målsetning om økt bearbeiding av våre fiskeriressurser i Norge, noe som er ønskelig bl a av hensyn til økt sysselsetting i distriktene.

Økt eksportavgift på bearbeidet vare er i konflikt med forarbeidene til Fiskeeksportloven (ot prp nr 90 (1988-1989)):

I pkt 4.3.2 står det:

"Eksportavgiften, som vil bli en bestemt sats av varens fob-verdi, bør vurderes differensiert. Det bør ikke bli en utilsiktet avgiftsbelastning på den delen av varens verdi som f.eks skyldes lønnskostnader. For at en slik differensiering skal kunne gjennomføres på en måte som er håndterbar ved avgiftsinnkrevningen, kan det være hensiktsmessig å fastsette en noe lavere sats for bearbeidede fiskevarer som kommer inn under tolltariffens kapittel 16.04: Fisk, tilberedt eller konservert."

I merknadene til § 6 (pkt 5.6) står det:

"(...) departementet kan velge å differensiere avgiften, slik at produkter av en viss bearbeidingsgrad blir belastet med mindre eksportavgift enn de øvrige produkter. Dette for å stimulere til økt bearbeiding av norske fiskeprodukter."

Økt eksportavgift på bearbeidet vare vil svekke konkurransevnen ytterligere for foredlingsindustrien og bidra til at økt verdiskapning skjer utenfor Norges grenser.

Det er videre et poeng at bearbeidet vare ofte markedsføres under eget merkenavn, og fellesmarkedsføring er ikke uten videre noe egnet virkemiddel for denne type produkter. Som nevnt foran vil en avgiftsøkning svekke mulighetene for markedsrettede tiltak i regi av enkeltbedrifter i næringen.

- 3) De aller fleste videreforedlingsbedrifter har pr. medio november inngått prisavtaler for neste år. En innføring av en ekstra avgift med så kort varsel kan ikke videreføres i prisen mot kunder og forbrukere. Denne avgiftsøkningen for 2010 vil i all hovedsak måtte belastes bedriftene direkte. Fristen for innføring av avgiften ansees helt urimelig.

Stiftelsen Norconserv ønsker at dagens nivå på markedsavgiften opprettholdes, og ikke økes, da det vil svekke konkurransekraften til norske videreforedlingsbedrifter ytterligere.

Vedr pkt 2.2 Avvikling av hermetikkavgiften

Det er foreslått at nåværende ordning knyttet til "hermetikkavgiften" opphører fra 1.1.2010. I høringsnotatet "Høringsnotat – forskriftsendringer vedrørende eksport av fisk og fiskevarer" står følgende om konsekvenser for Nofima Norconserv AS og Nofima :

Hermetikkavgiften gir i dag om lag 2-3 mill. kroner i årlige inntekter til Nofima Norconserv. Isolert vil fjerning av avgift derfor ha betydning for Nofima. På den annen side bidrar FHF

med betydelige kjøp av forskningstjenester til Nofima gjennom samarbeidsavtalen mellom FHF og Nofima. Det forventes derfor at et slikt avgiftsbortfall ikke vil gi vesentlige negative virkninger.

Den tradisjonelle hermetikkindustrien var meget tidlig ute og initierte allerede på 1920-tallet faglig bransjesamarbeid på så vel markeds- som produkt-/prosessområdet.

For å sikre den kontinuitet og langsiktighet som slik kompetanseutvikling nødvendiggjør, ble denne virksomheten, i samarbeid med myndighetene, forankret i en lovhjemlet forsknings- og utviklingsavgift. Det er forskriftene til denne loven som nå foreslås opphevet.

FoU-avgiftene er i alle år blitt benyttet til oppbygging av FoU-kompetanse, spesielt innenfor fagfeltene marint råstoff, varmebehandling, emballering og hygiene basert på behov som er forankret i næringen.

Forskningsvirksomheten i Stiftelsen Norconserv (nå Nofima Norconserv AS) ble første gang innvilget grunnbevilgning fra Fiskeri- og kystdepartementet/Norges forskningsråd i 2001 med kr 2,1 mill. De bevilgende myndigheter påpekte den gangen at også "hermetikkavgiftene" ble betraktet som en del av Stiftelsen Norconservs grunnbevilgning.

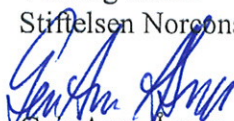
Da forskningsaktiviteten i Stiftelsen Norconserv ble utskilt og overført til Norconserv AS, har Stiftelsen Norconserv fortsatt å kreve inn avgiftene. Avgiften blir overført til Nofima Norconserv AS med føringene fra industrien for retningen av kompetanseoppbyggingen. En slik føring bidrar i stor grad til å sikre relevansen for den avgiftsbetalende industri.

Bortfall av "hermetikkavgiften" vil foruten å fjerne deler av det økonomiske fundamentet for Nofimas aktivitet i Stavanger, også svekke grunnlaget for den langsiktige kunnskapsbyggingen som industrien har bidratt til gjennom vel 80 år.

Stiftelsen Norconserv vil påpeke at vi frykter konsekvensene for kompetansevedlikeholdet og utviklingen av ny relevant kompetanse innenfor vårt næringsområde. For å unngå dette foreslår vi følgende:

Stiftelsen Norconserv ber om at det øremerkes årlige midler tilsvarende bortfallet av hermetikkavgiften. Midlene overføres til Stiftelsen Norconserv, som igjen gir føringer for Nofima Norconserv AS' bruk av midlene. På den måten vil vi sikre videre kontinuitet og langsiktighet i kunnskapsutvikling og kompetanseoppbygging ved Nofima Norconserv AS for vårt næringsområde.

Vennlig hilsen
Stiftelsen Norconserv

Geir Arne Asnes
Styreleder

Elisabeth Bjordal
Daglig leder

*** Stiftelsen Norconservs historie**

1931

Hermetikkindustriens Laboratorium åpnes. Formålet var å foreta praktisk-vitenskapelige undersøkelser og forsøk til fremme av hermetikkindustrien. Bygget ble finansiert i hovedsak av bransjen selv. Driften ble finansiert av "hermetikkavgifter".

1951

Norges Hermetikkfagskole åpnes. Også her var bransjen selv hovedkilde for finansieringen. Driften av skolen var også finansiert av hermetikkavgifter og tilskudd etter privatskoleloven.

1985

Stiftelsen Norconserv, sammenslåing av

- Hermetikkindustrienes Laboratorium
- Reklamefondet for Den norske Hermetikkindustri (avviklet i 1989)
- Norges Hermetikkfagskole (avviklet i 2006)

2003

Forskningsaktivitetene ved Stiftelsen Norconserv skilles ut og overføres til Norconserv AS. Norconserv AS blir senere et selskap i Nofima-gruppen og skifter navn til Nofima Norconserv AS (2008).